

Mänskliga rättigheter & demokrati - Fortsättning

Skånepanelen

Innehåll

Om Skånepanelen	s. 3
Om undersökningen	s. 4
Sammanfattning	s. 5
Om respondenterna	s. 6
Resultat	s. 7
Centrala frågor – Nedbrutet på mellanmänsklig tillit	s. 8
Centrala frågor - Nedbrutet på upplevt hälsotillstånd	s.19
Nedbrytningar diskrimineringsgrunder	s. 30

Om Skånepanelen

Bakgrund och syfte

Skånepanelen är en webbaserad medborgarpanel bestående av drygt 10 000 personer som regelbundet deltar i enkäter via nätet. Syftet är att få större insikt om medborgarnas kunskaper om, förväntningar på och attityder till de verksamheter som Region Skåne ansvarar för.

Rekryteringsmetod

Panelen startades år 2013 då 3 700 panelister rekryterades via ett utskick till ett obundet slumpmässigt urval av medborgare. Panelens sammansättning ses över årligen för att utvärdera dess representativitet sett till målgruppen. Tilläggsrekryteringar har genomförts 2017, 2020 och 2022.

Representativitet

Panelen ska spegla Skånes befolkning från och med 16 år avseende kön, ålder och region. Resultaten från specifika undersökningar viktas utifrån dessa variabler för att spegla den verkliga fördelningen bland befolkningen i Skåne avseende dessa faktorer. Övriga bakgrundsfaktorer som ej tas hänsyn till i viktningen, men som är viktiga att känna till är utbildningsnivå, där panelen har god representativitet sett till målpopulationen, samt födelseland där personer födda i annat land än Sverige är underrepresenterade.

Om undersökningen

Bakgrund och syfte

Denna omgång av Skånepanelen har syftat till att ta reda på hur skåningarna ser på mänskliga rättigheter och demokrati, samt hur de uppfattar regionens ansvar inom dessa områden.

Genomförande

Undersökningen har genomförts mellan 21 november och 19 december 2025 av Institutet för kvalitetsindikatorer (Indikator).

Metod

Målgruppen för undersökningen är personer bosatta i Skåne, som är 16 år eller äldre. Urvalet är medlemmarna i Region Skånes webbpanel – Skånepanelen som består av drygt 10 000 personer. Enkäten skickades ut till 2 986 respondenter. 1 135 respondenter har besvarat hela enkäten och 1 141 respondenter har besvarat delar av enkäten.

Datainsamlingen genomfördes med en webbenkät till vilken paneldeltagarna fick en inbjudan att delta via e-post. Tre påminnelser skickades ut under fältperioden. Svartsfrekvensen var 38% (baserat på utskickade enkäter) och en korrigerad svartsfrekvens på 41% där bortfallet är borträknat. Bortfallet består av personer som varit okontaktable, det vill säga där mejladresserna varit ogiltiga eller att respondenterna avanmält sig från Skånepanelen efter att undersökningen startat.

Enkät

Enkäten omfattade 25 frågor och tog i genomsnitt 7 minuter att genomföra. En del av enkätens frågor var filterfrågor, vilket innebär att alla respondenter inte fick besvara samtliga frågor.

Analys

Resultaten presenteras med diagram och text nedbrutet per analysgrupp där analysen visar på skillnader och mönster bland de respondenter som uttryckt en åsikt. I texterna till diagrammen framhålls de resultat på nedbrytningarna som är statistiskt signifikant högre än totalresultatet. Resultatet har viktats på regiondel, kön och ålder för att bättre spegla den verkliga fördelningen bland befolkningen i Skåne avseende dessa faktorer.

De grupper som analyseras är i flera fall relativt små, vilket innebär att resultaten bör tolkas med viss försiktighet och att möjligheterna att dra långtgående slutsatser om dessa gruppers åsikter är begränsade. Samtidigt utgör dessa grupper en mindre andel av den totala populationen. I vissa fall kan dock tydliga skillnader mellan enskilda grupper och totalen identifieras, vilket möjliggör försiktiga jämförelser.

Signifikanta skillnader redovisas i dataetiketterna till diagrammen. Andelar med **blå** text innebär att det är en signifikant högre andel från aktuell grupp som valt ett svarsalternativ medan andelar med **röd** text innebär att signifikant färre valt ett svarsalternativ. Det innebär att det är en skillnad som kan säkerställas statistiskt med 95% konfidensnivå.

Rapporten

Resultaten presenteras med diagram och text per analysgrupp där analysen visar på skillnader och mönster bland de respondenter som uttryckt en åsikt.

Kontaktpersoner

Kontaktperson Indikator:

Simon Nygren Greus, Projektledare

Kontaktpersoner Region Skåne:

Tamas Krizsan, Demokratienheten, Kulturförvaltningen

Micaela Nilsson, Regional strateg för barns rättigheter

Fanny Davidsson, Strateg mänskliga rättigheter

Sammanfattning

Respondenter med låg mellanmännisklig tillit uppvisar en betydligt lägre tilltro till demokratin i Sverige och en lägre andel som tror att politiker tar till sig synpunkter som framförs i samtal med medborgare.

Närmare hälften av respondenterna med ett sämre upplevt hälsotillstånd uppger att de haft anledning att lämna klagomål eller synpunkter till Region Skåne. En betydligt högre andel jämfört med de som upplever ett bra nuvarande hälsotillstånd.

Upplevd diskriminering kopplat till ålder är vanligare än övriga diskrimineringsgrunder. Högst andelar återfinns bland personer med sämre hälsa, låg mellanmännisklig tillit samt låg tilltro till demokratin och respondenter med funktionsnedsättning/långvarig sjukdom

En relativt hög andel från samtliga grupper svarar att de känner till sina mänskliga rättigheter mycket eller ganska väl. Kännedomen är lägst bland de med låg mellanmännisklig tillit respektive högst bland de med hög tillit.

Om respondenterna

		Antal
Hälsotillstånd		
Dålig hälsa	9%	103
Neutral	18%	207
Bra hälsa	71%	805
Tillit andra människor		
Låg tillit människor	11%	130
Neutral	27%	312
Hög tillit människor	59%	676

		Antal
Nedbrytningar		
Identifierar sig som HBTQI+		
HBTQI+	7%	83
Ej HBTQI+	89%	1 010
Nationell minoritet		
NM	6%	69
Ej NM	90%	1 024
Funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom		
Funktionsnedsättning	23%	258
Ej funktionsnedsättning	73%	836
Hälsotillstånd		
Dålig hälsa	9%	103
Neutral	18%	207
Bra hälsa	71%	805
Tillit andra människor		
Låg tillit människor	11%	130
Neutral	27%	312
Hög tillit människor	59%	676
Tilltro demokrati i Sverige		
Stor tilltro demokrati	79%	897
Liten tilltro demokrati	21%	244
Födelseland		
SVERIGE	88%	1 000
ÖVRIGA EUROPA	4%	48
ÖVRIGA NORDEN	3%	32
ÖVRIGA VÄRLDEN	4%	43

Resultat

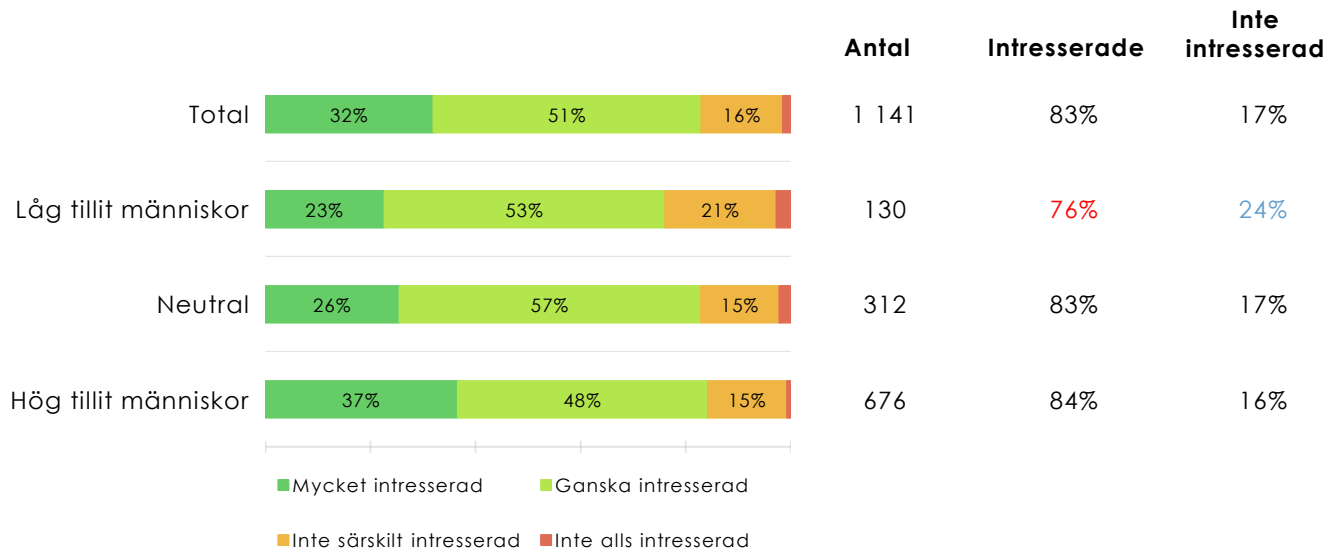

Centrala frågor - Nedbrutet på mellanmänsklig tillit

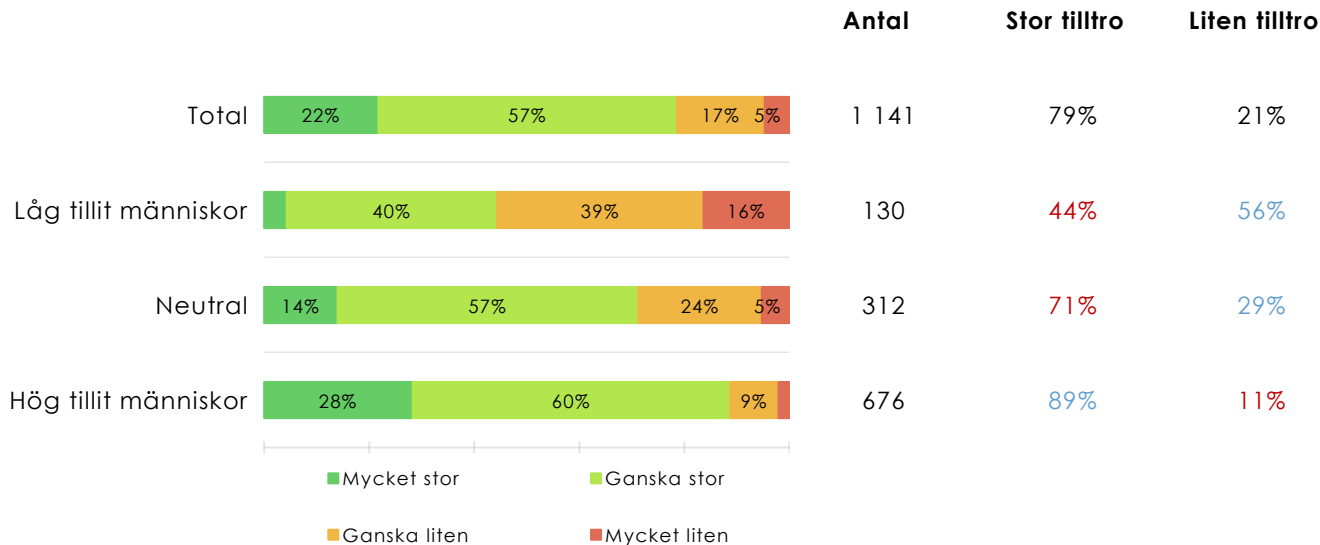
Hur intresserad är du i allmänhet av politik och samhällsfrågor? *Nedbrutet på mellanmänsklig tillit*

Intresset för politik och samhällsfrågor är något större bland respondenter med neutral eller hög mellanmänsklig tillit. Lite mindre än 1 av 4 av de med låg tillit är inte särskilt eller inte alls intresserade.

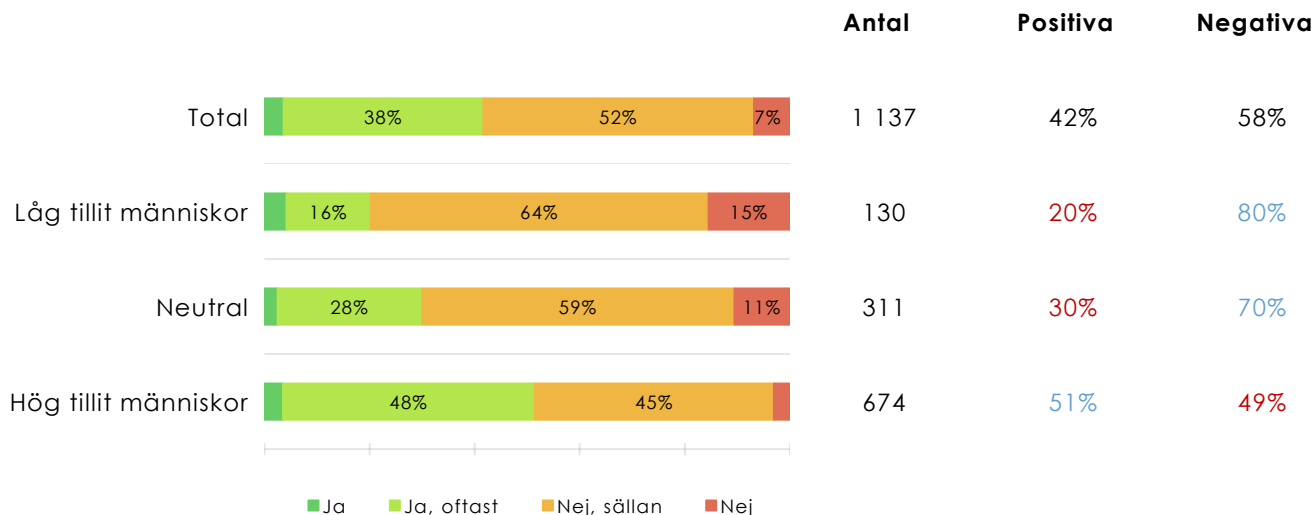
Hur stor eller liten tilltro har du till demokratin i Sverige? *Nedbrutet på mellanmänsklig tillit*

Det finns en tydlig skillnad i tilltron till demokratin i Sverige mellan respondenter med låg respektive hög mellanmänsklig tillit. Närmare 9 av 10 med hög mellanmänsklig tillit uppger även stor tilltro till demokratin, jämfört med cirka 4 av 10 bland dem med låg tillit.

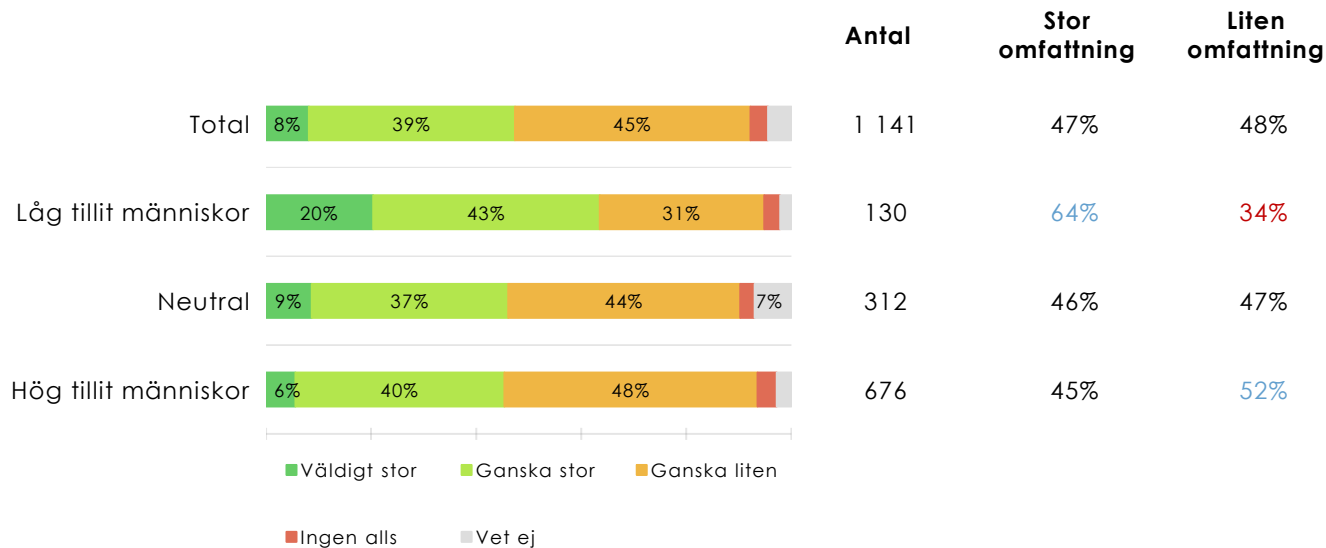
Tror du att politikerna tar till sig synpunkter som kommer fram under samtal med medborgare? *Nedbrutet på mellanmänsklig tillit*

Drygt hälften av respondenterna med hög mellanmänsklig tillit uppger att de tror att politiker tar till sig synpunkter som framförs i samtal med medborgare. Motsvarande andel bland respondenter med låg tillit är 2 av 10.

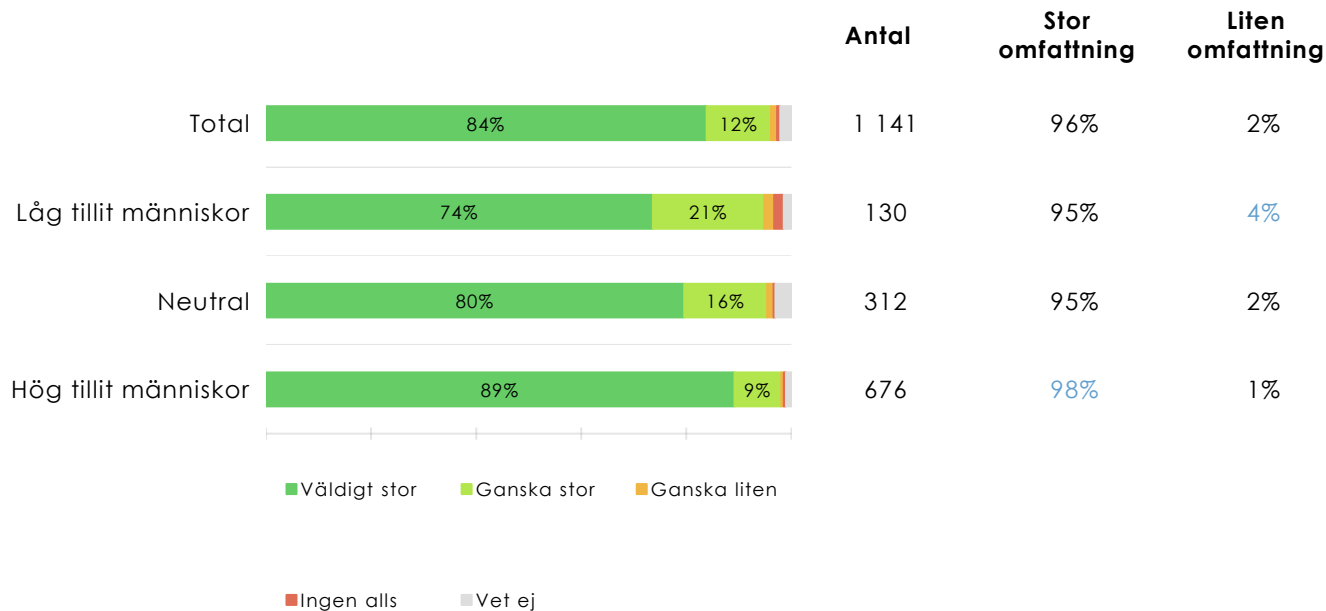

I vilken omfattning anser du att demokratin i Sverige är hotad? *Nedbrutet på mellanmänsklig tillit*

De med låg tillit sticker ut jämfört med de som uppger en neutral eller hög tillit. Gruppen har en högre andel som anser att demokratin i Sverige är hotad i väldigt stor omfattning jämfört med respondenter med högre tillit.

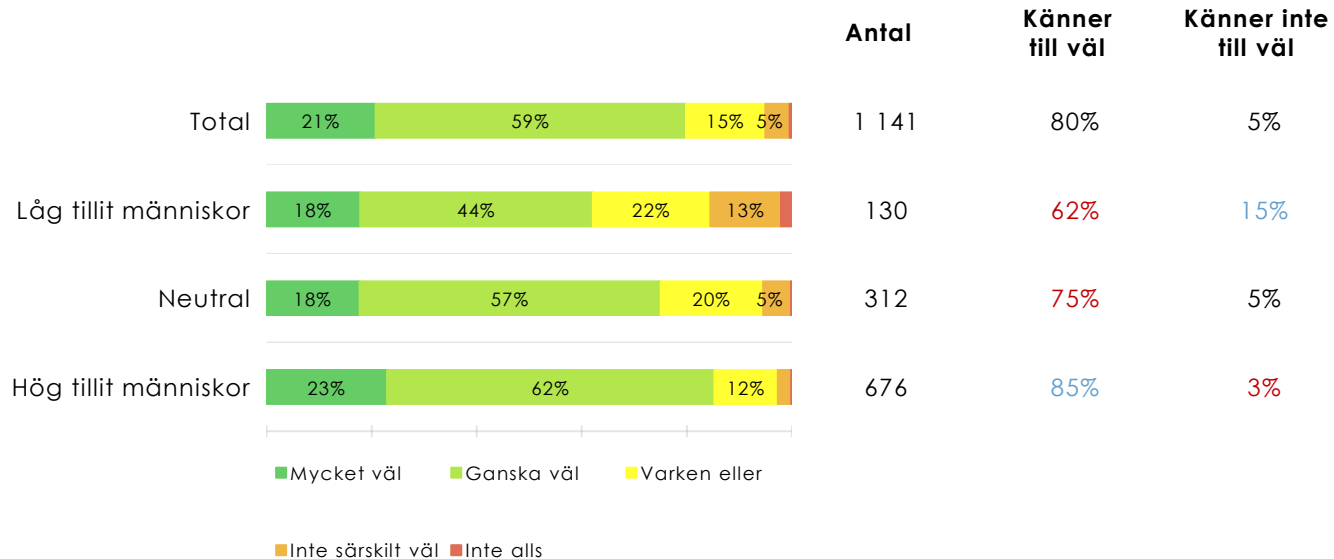

I vilken omfattning anser du att demokratin i Sverige är värd att försvara? *Nedbrutet på mellanmänsklig tillit*

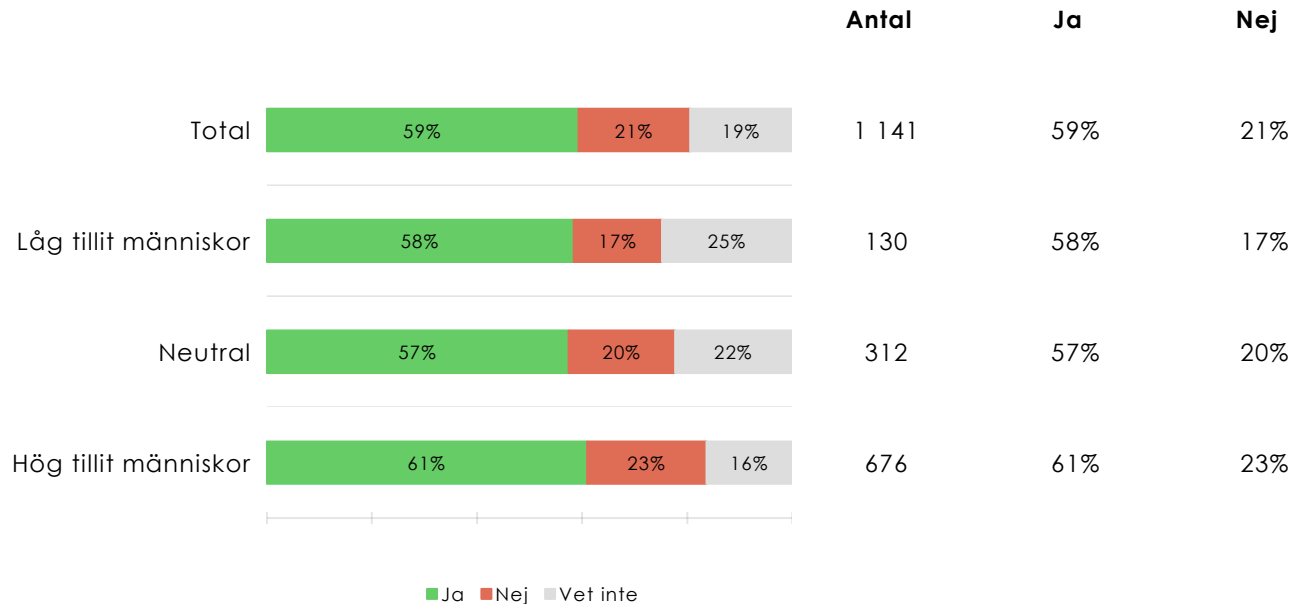

Hur väl känner du till dina mänskliga rättigheter? *Nedbrutet på mellanmänsklig tillit*

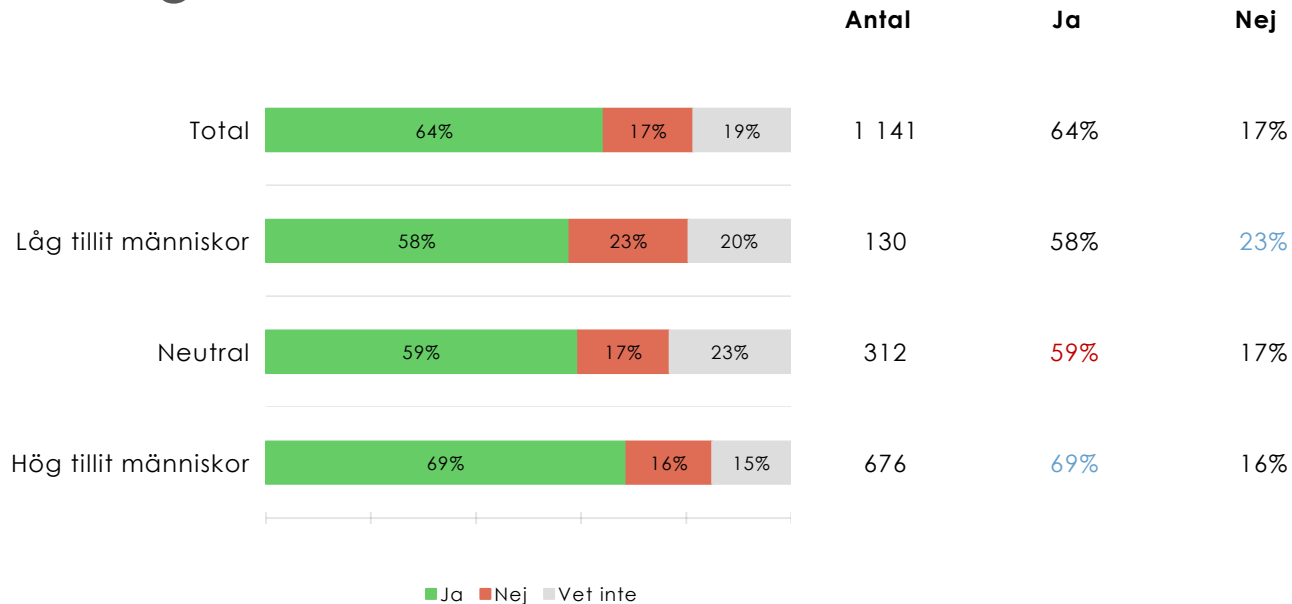
En relativt hög andel från samtliga grupper svarar att de känner till sina mänskliga rättigheter mycket eller ganska väl. Kännedomen är lägst bland de med låg tillit respektive högst bland de med hög tillit.

Upplever du att det finns mänskliga rättigheter som är hotade i Sverige idag? *Nedbrutet på mellanmänsklig tillit*

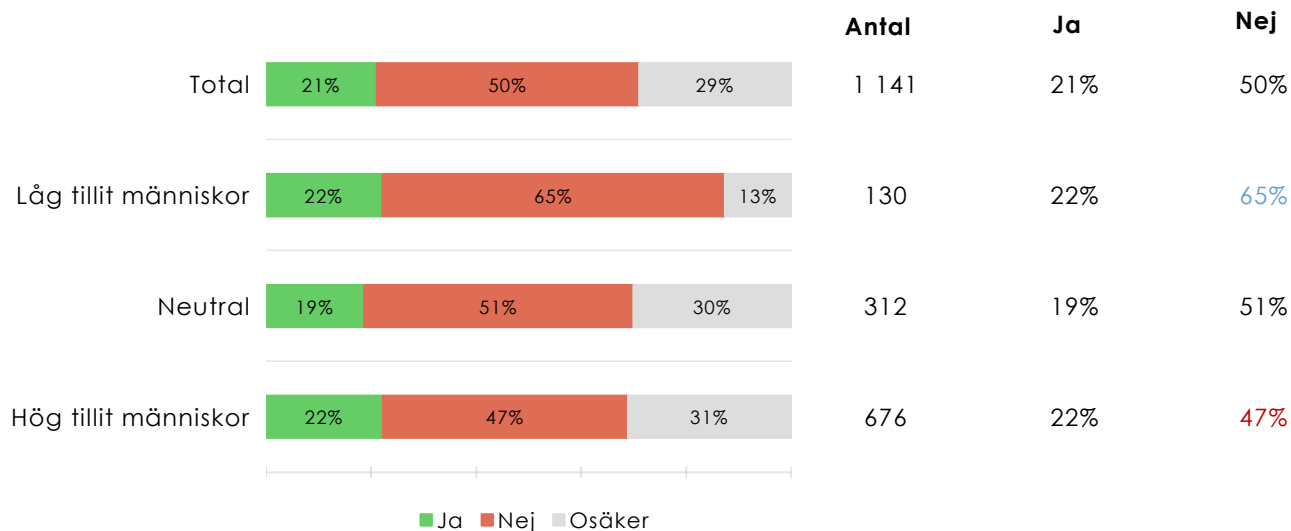

Upplever du att det finns särskilda grupper av människor vars rättigheter hotas i Sverige idag? *Nedbrutet på mellanmänsklig tillit*

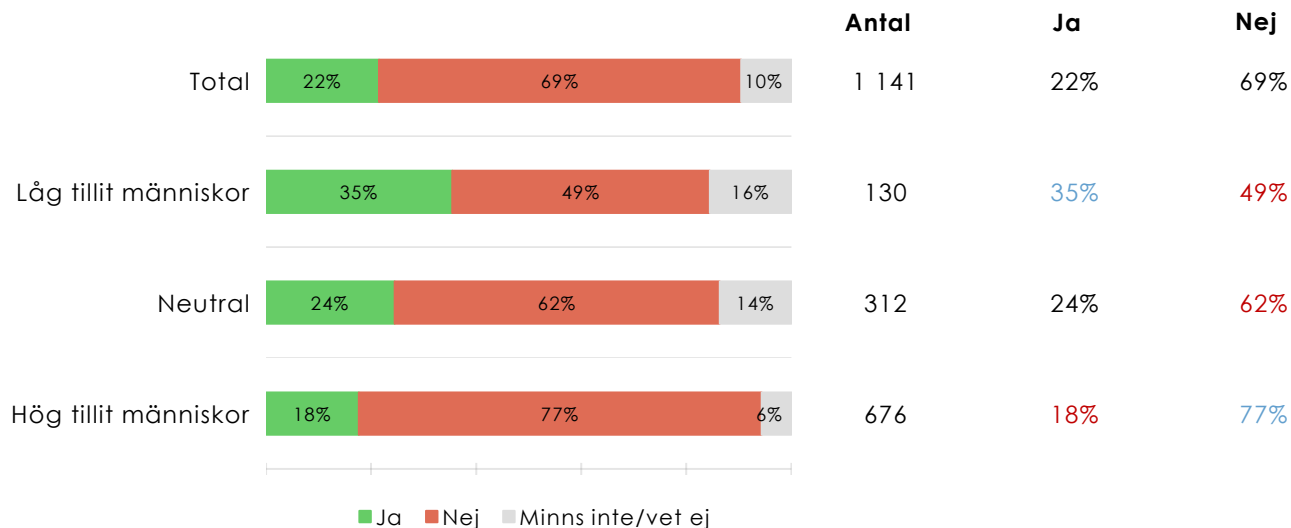
Känner du till vart du kan vända dig om du inte får dina rättigheter tillgodosedda av Region Skåne, till exempel om du upplever att du har blivit diskriminerad? *Nedbrutet på mellanmänsklig tillit*

Respondenter med låg tillit svarar i högre utsträckning att de inte känner till vart de kan vända sig, medan respondenter med neutral eller hög tillit i högre grad uppger att de är osäkra. Omkring 2 av 10 i samtliga grupper uppger att de känner till vart de kan vända sig om de inte får sina rättigheter tillgodosedda av Region Skåne.

Har du haft anledning att klaga eller lämna synpunkter till Region Skåne? *Nedbrutet på mellanmänsklig tillit*

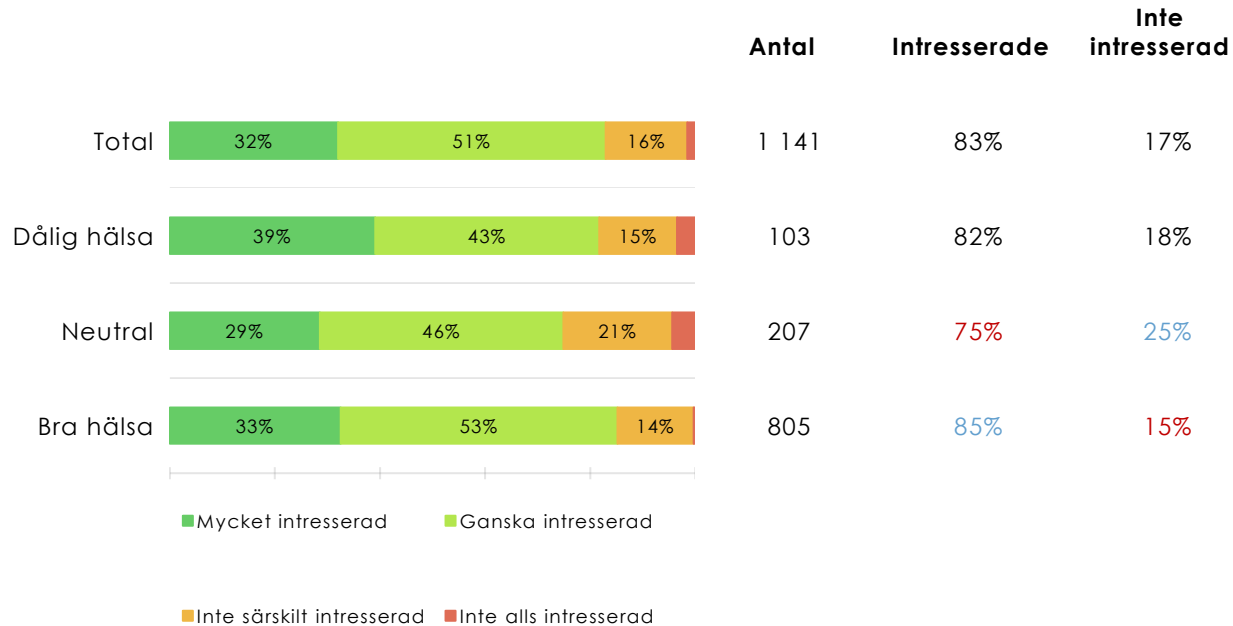
Ungefär 1 av 3 med låg mellanmänsklig tillit uppger att de har haft anledning att klaga eller lämna synpunkter till Region Skåne, strax under hälften i denna grupp har inte haft någon anledning. Majoriteten i de andra grupperna har inte haft någon anledning att lämna klagomål eller synpunkter till Region Skåne.

Centrala frågor - Nedbrutet på upplevt hälsotillstånd

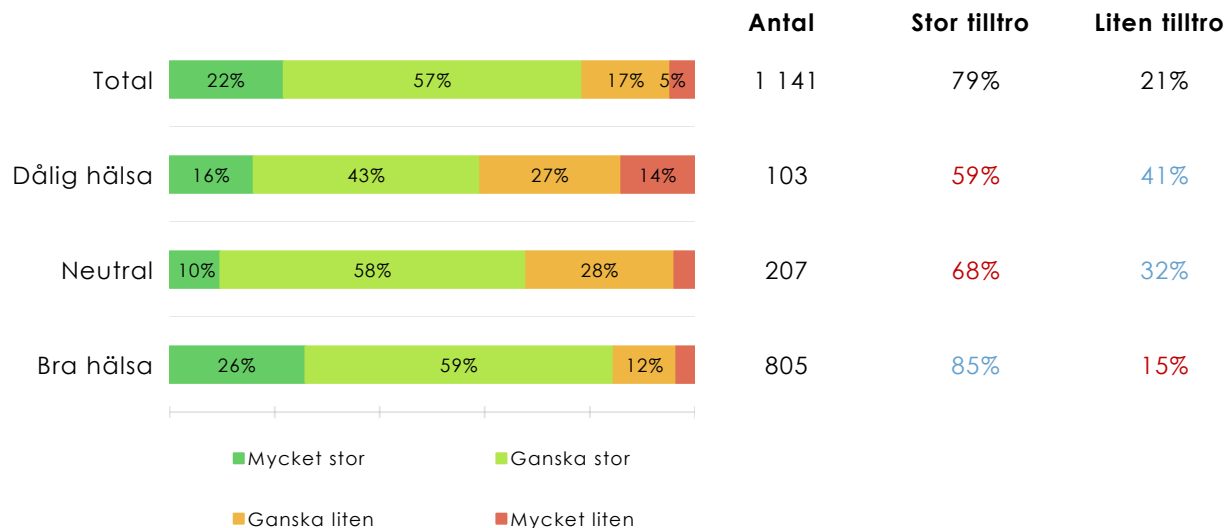

Hur intresserad är du i allmänhet av politik och samhällsfrågor? *Nedbrutet på hälsotillstånd*

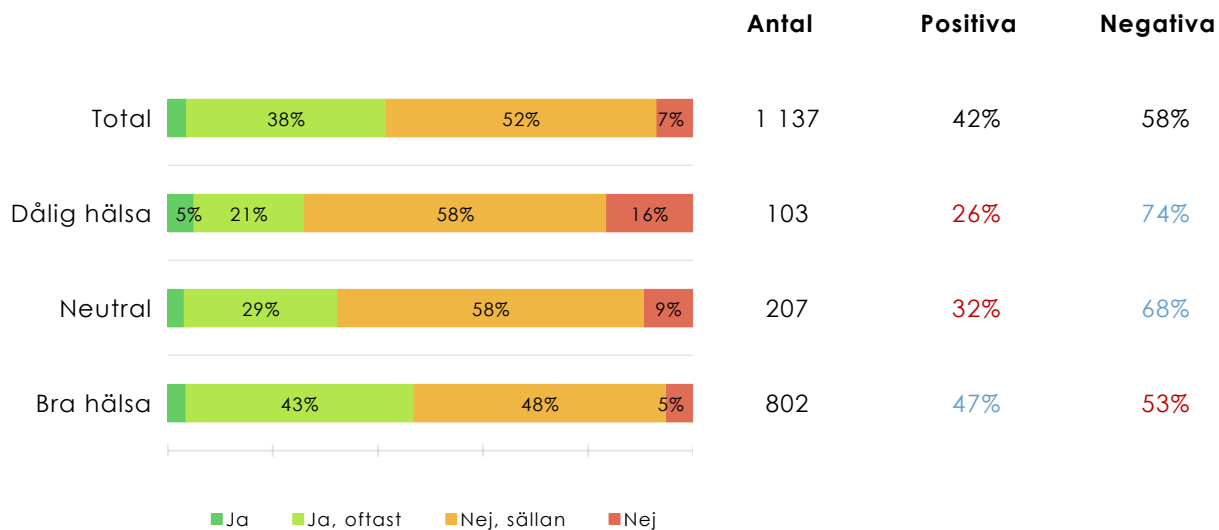
Hur stor eller liten tilltro har du till demokratin i Sverige? *Nedbrutet på hälsotillstånd*

Respondenter med ett sämre upplevt hälsotillstånd har lägre tilltro till demokratin i Sverige jämfört med de andra grupperna. Majoriteten, närmare 6 av 10, i denna grupp har dock mycket eller ganska stor tilltro till demokratin.

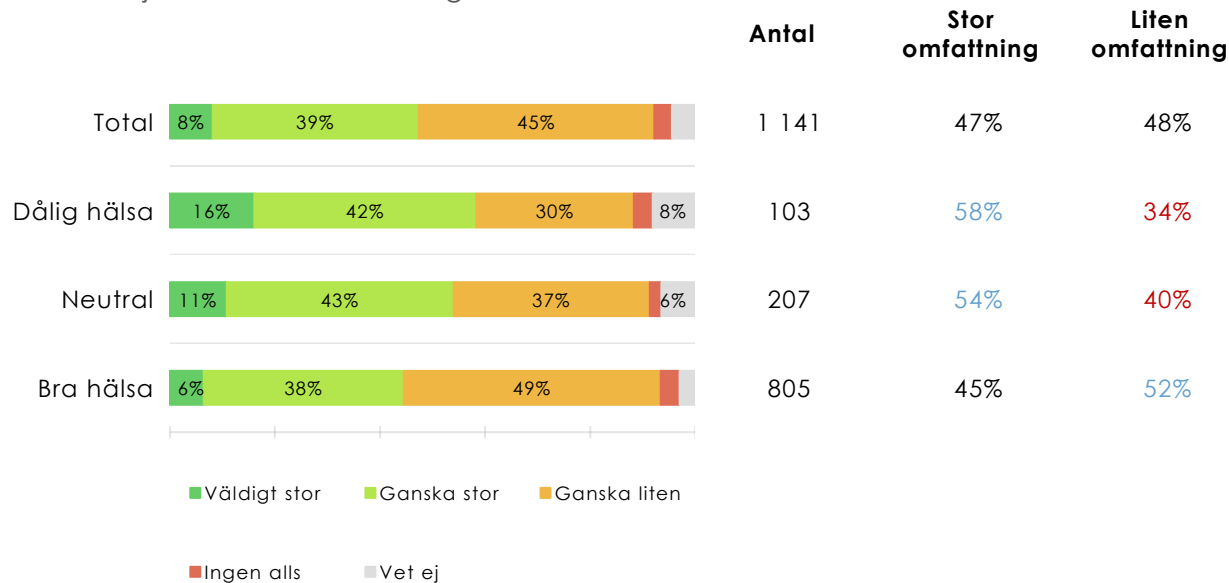
Tror du att politikerna tar till sig synpunkter som kommer fram under samtal med medborgare? *Nedbrutet på hälsotillstånd*

Andelen som svarat "nej" eller "nej, sällan" utgör majoritet i samtliga grupper. Andelen som tror att politiker tar till sig synpunkter är högre bland respondenter med bättre nuvarande hälsotillstånd.

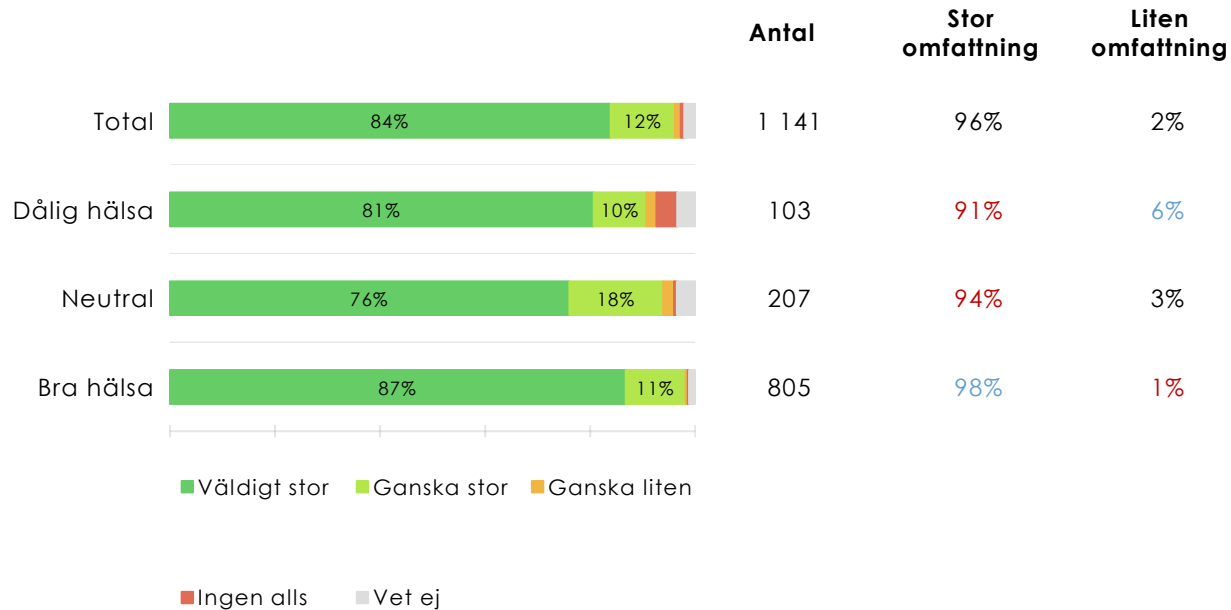

I vilken omfattning anser du att demokratin i Sverige är hotad? *Nedbrutet på hälsotillstånd*

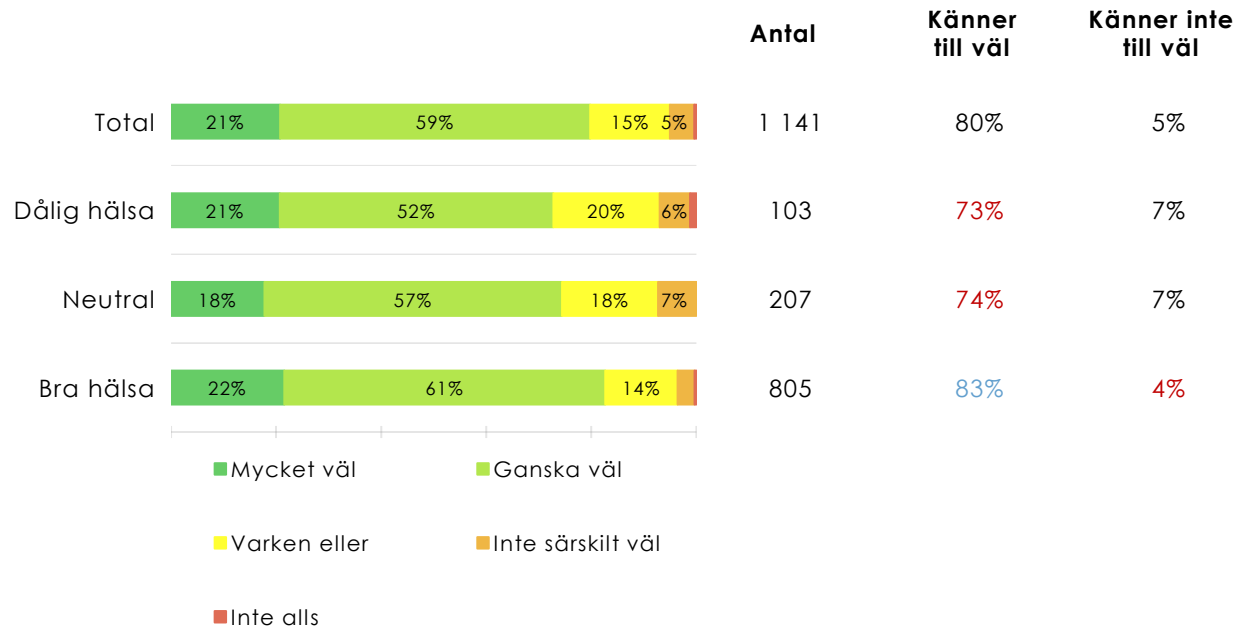
Respondenter med ett sämre upplevt hälsotillstånd uppvisar en något högre andel som anser att demokratin i Sverige är hotad. Gruppen har även en högre andel som anser att demokratin är hotad i mycket stor omfattning. Skillnaderna mellan grupperna är relativt små jämfört med andra frågor.

I vilken omfattning anser du att demokratin i Sverige är värd att försvara? *Nedbrutet på hälsotillstånd*

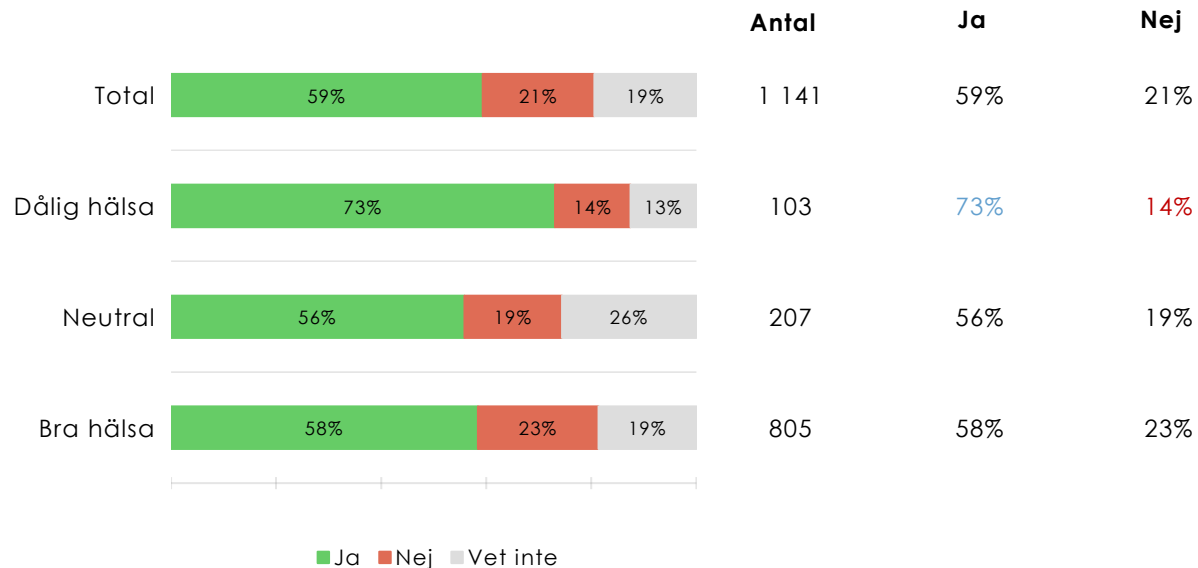

Hur väl känner du till dina mänskliga rättigheter? *Nedbrutet på hälsotillstånd*

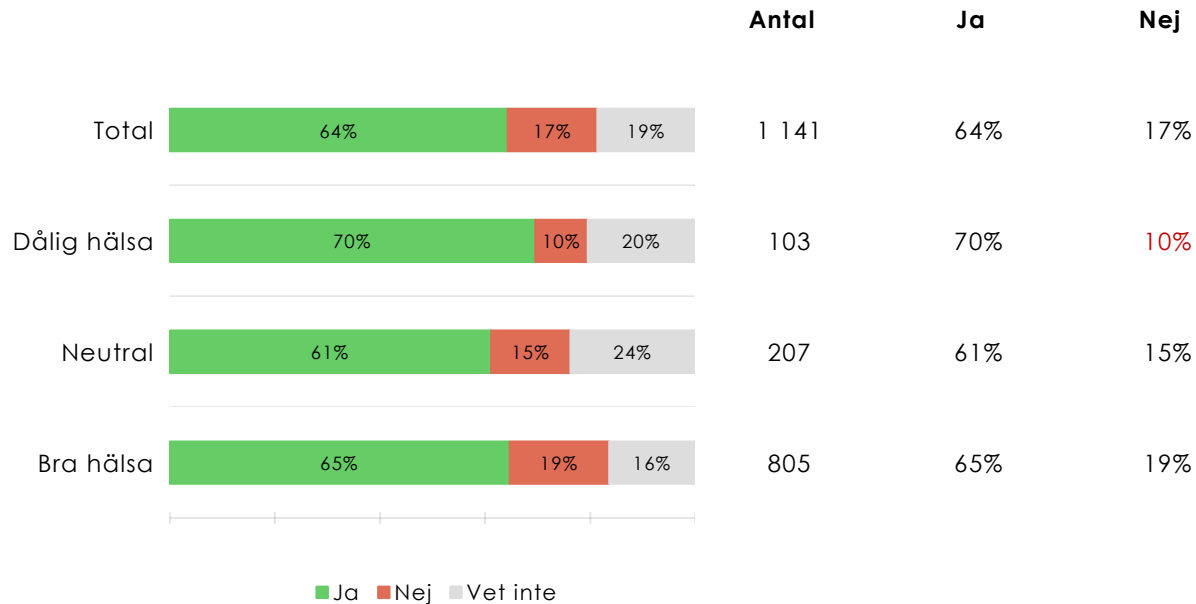

Upplever du att det finns mänskliga rättigheter som är hotade i Sverige idag? *Nedbrutet på hälsotillstånd*

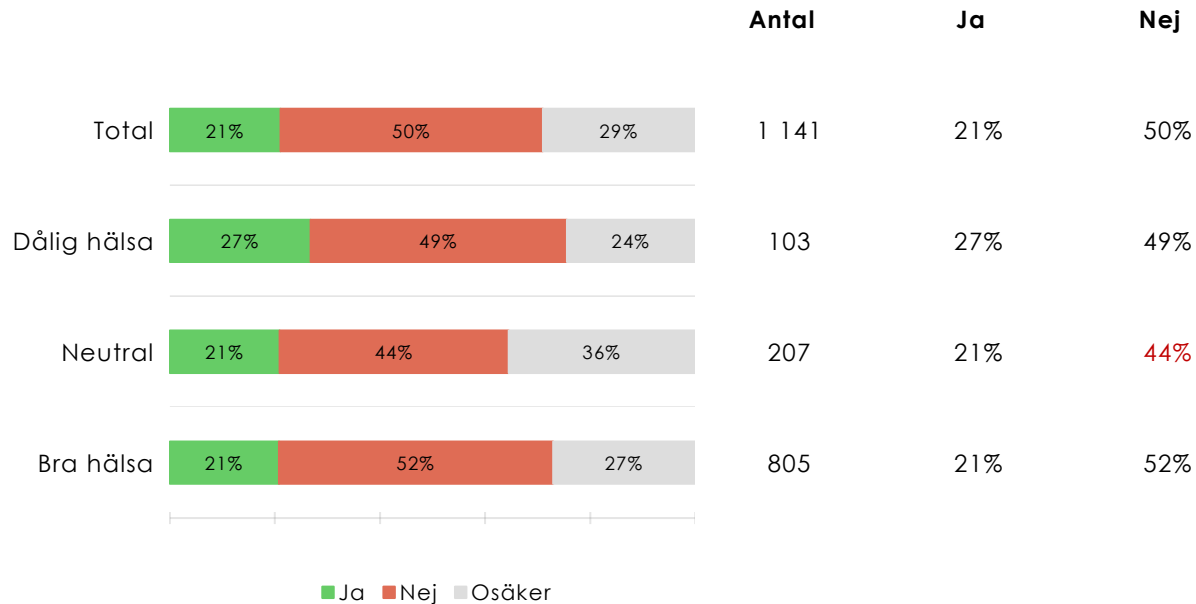
Respondenter med ett sämre upplevt hälsotillstånd uppvisar en något högre andel som upplever att det finns mänskliga rättigheter som är hotade i Sverige idag. Närmare 3 av 4 i denna grupp har svarat "ja".

Upplever du att det finns särskilda grupper av människor vars rättigheter hotas i Sverige idag? *Nedbrutet på hälsotillstånd*

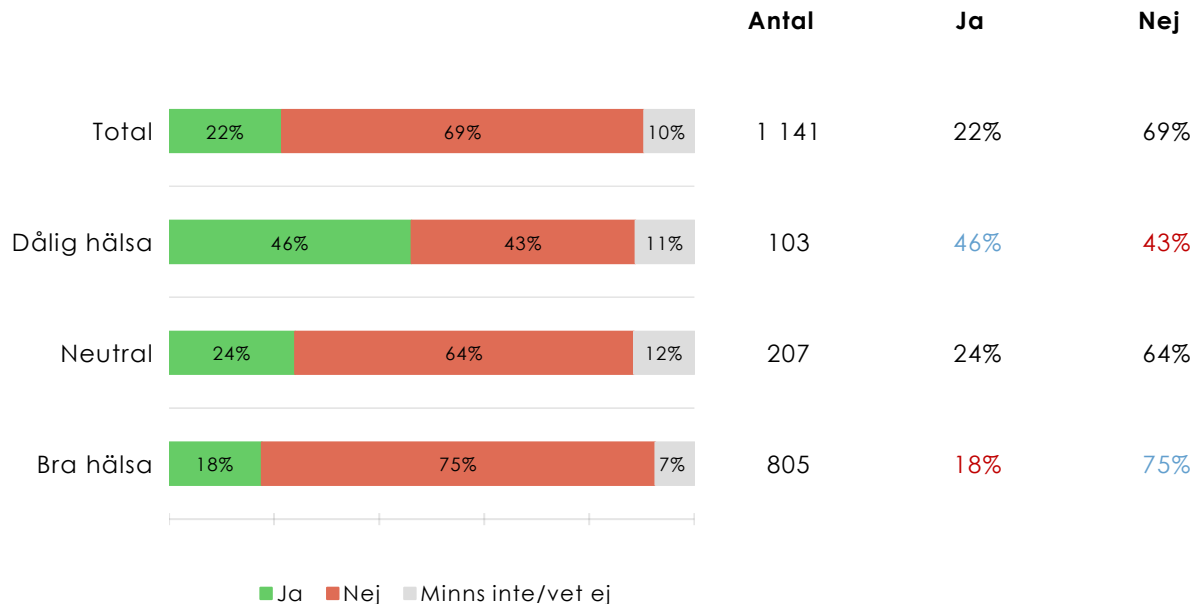

Känner du till vart du kan vända dig om du inte får dina rättigheter tillgodosedda av Region Skåne, till exempel om du upplever att du har blivit diskriminerad? *Nedbrutet på hälsotillstånd*

Har du haft anledning att klaga eller lämna synpunkter till Region Skåne? *Nedbrutet på hälsotillstånd*

Närmare hälften av respondenterna med ett sämre upplevt hälsotillstånd uppger att de haft anledning att lämna klagomål eller synpunkter till Region Skåne. En betydligt högre andel jämfört med de som upplever ett bra nuvarande hälsotillstånd.

Nedbrytningar diskrimineringsgrunder

Deltagarna har fått svara Ja, Nej eller Vet ej på frågan "Har du upplevt att du eller en nära anhörig till dig, på grund av någon av diskrimineringsgrunderna nedan, har blivit sämre behandlad eller inte fått den service du anser att ni skulle ha fått av Region Skåne?"

De sju diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Resultaten presenteras per diskrimineringsgrund nedbrutet på bakgrundsvariablerna i tabellen. I diagrammen presenteras den andel i varje bakgrundsvariabel som svarat Ja.

I tabellen till höger presenteras antalet i varje nedbrytningsgrupp.

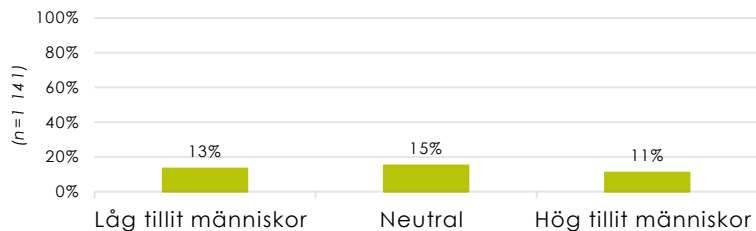
Andelar med blå text innebär att det är en signifikant högre andel från aktuell grupp som valt ett svarsalternativ medan andelar med röd text innebär att signifikant färre valt ett svarsalternativ.

Nedbrytningar		Antal
Identifierar sig som HBTQI+		
HBTQI+	7%	83
Ej HBTQI+	89%	1 010
Nationell minoritet		
NM	6%	69
Ej NM	90%	1 024
Funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom		
Funktionsnedsättning	23%	258
Ej funktionsnedsättning	73%	836
Hälsotillstånd		
Dålig hälsa	9%	103
Neutral	18%	207
Bra hälsa	71%	805
Tillit andra människor		
Låg tillit människor	11%	130
Neutral	27%	312
Hög tillit människor	59%	676
Tilltro demokrati i Sverige		
Stor tilltro demokrati	79%	897
Liten tilltro demokrati	21%	244
Födelseland		
SVERIGE	88%	1 000
ÖVRIGA EUROPA	4%	48
ÖVRIGA NORDEN	3%	32
ÖVRIGA VÄRLDEN	4%	43

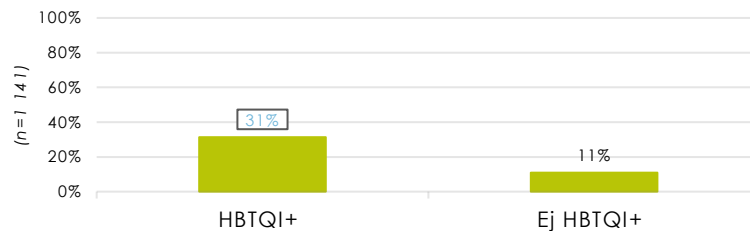
Kön

Respondenter som identifierar sig som hbtqi+ samt respondenter som uppger tillhörighet till en nationell minoritet uppvisar en högre andel "ja"-svar på frågan om upplevd könsrelaterad diskriminering vid kontakt med regionen. Cirka 3 av 10 i dessa grupper svarar "ja". Liknande mönster kan observeras bland respondenter som uppger funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom.

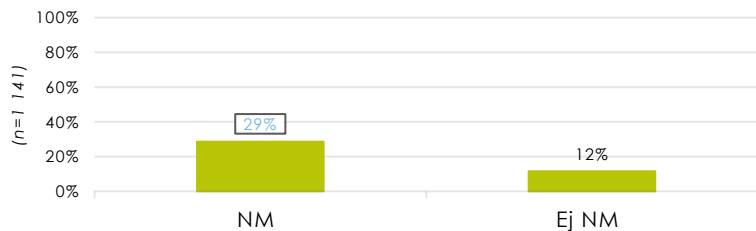
Tillit andra människor

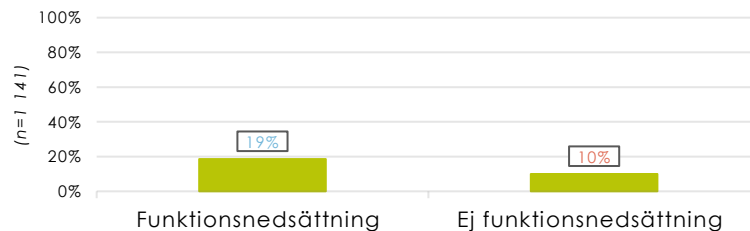
Identifierar sig som HBTQI+

Nationell minoritet

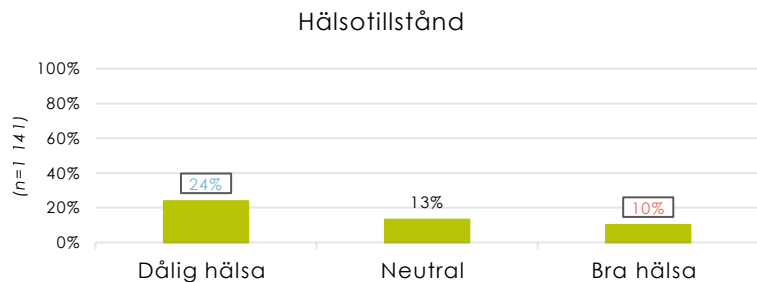
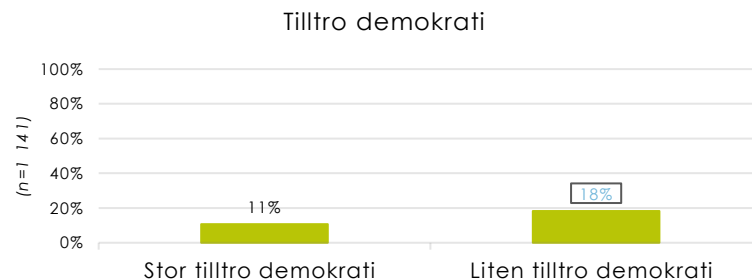
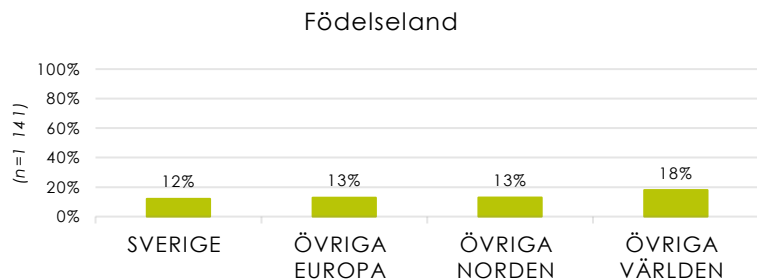

Funktionsnedsättning

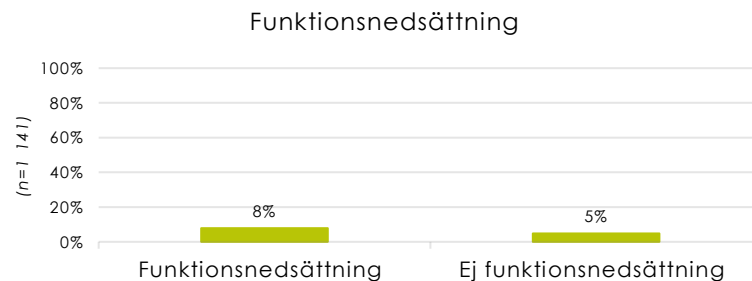
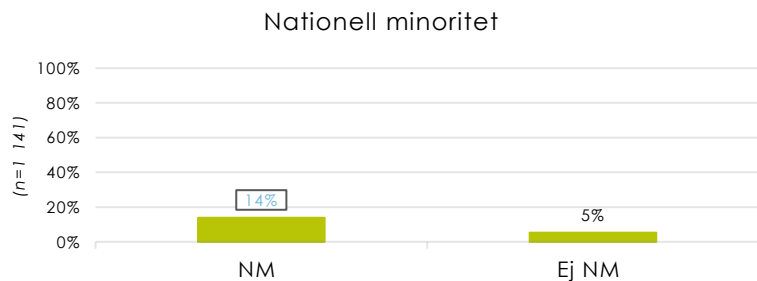
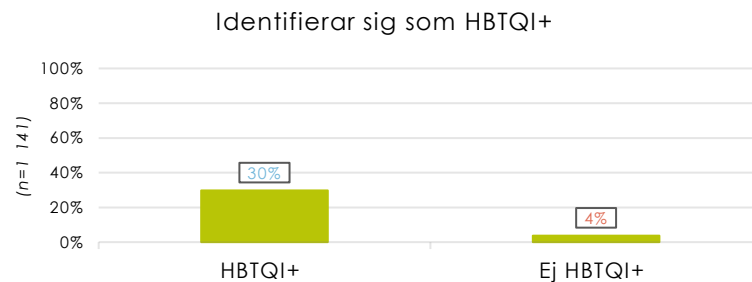
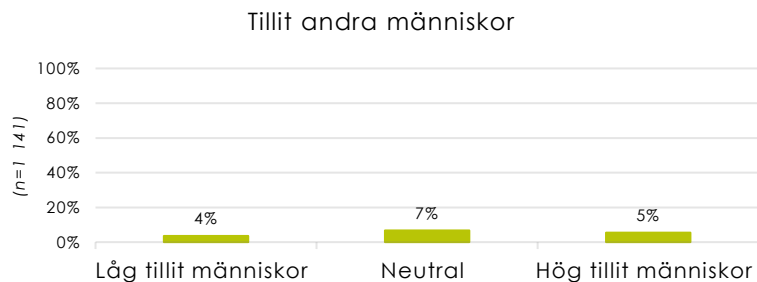
Kön (2)

Respondenter som uppger liten tilltro till demokratin i Sverige samt respondenter med ett dåligt nuvarande hälsotillstånd uppvisar en högre andel "ja"-svar på frågan om upplevd diskriminering kopplad till kön. Drygt en fjärdedel av respondenterna med dåligt hälsotillstånd svarar "ja".

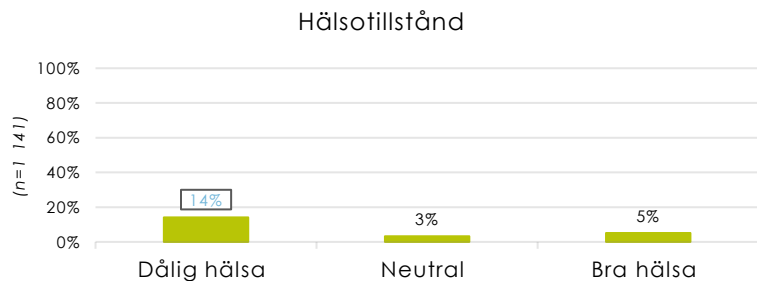
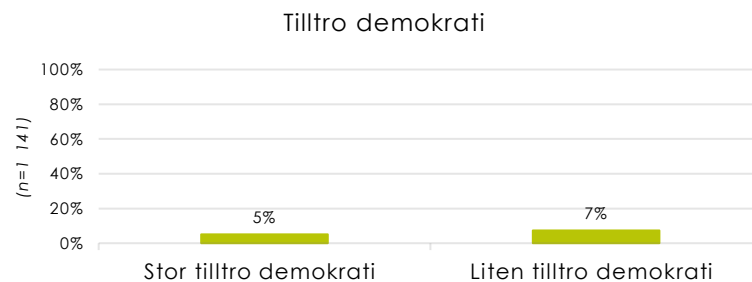
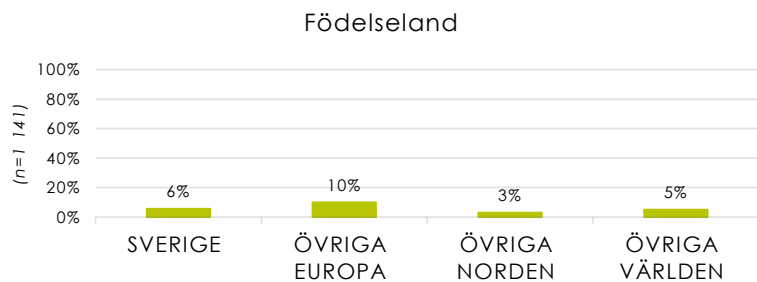
Könsöverskridande identitet eller uttryck

Bland respondenter som identifierar sig som hbtqi+ uppger 3 av 10 att de själva eller en nära anhörig upplevt diskriminering relaterat till könsöverskridande identitet eller uttryck.

Könsöverskridande identitet eller uttryck (2)

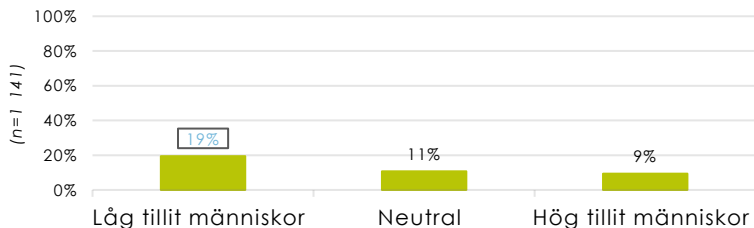
Även respondenter med ett sämre upplevt hälsotillstånd är mer benägna att svara "ja" på frågan än sin motpart.

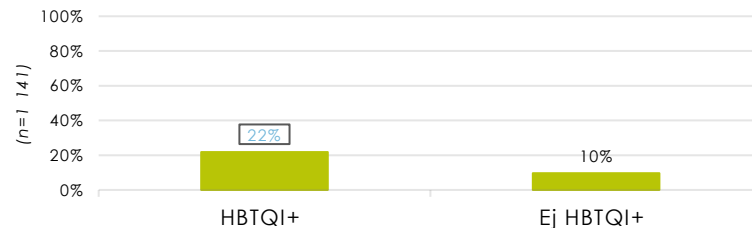
Etnisk tillhörighet

De som uppger tillhörighet till en nationell minoritet svarar i större utsträckning än dess motpart att de eller en nära anhörig upplevt diskriminering på grund av deras etniska tillhörighet i kontakt med Region Skåne. Liknande tendenser går att se mellan motparterna inom mellanmännisklig tillit och bland de som identifierar sig som hbtqi+.

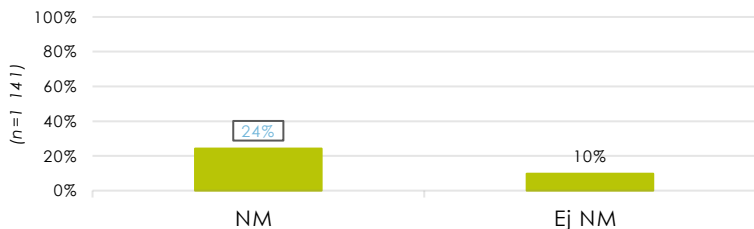
Tillit andra människor

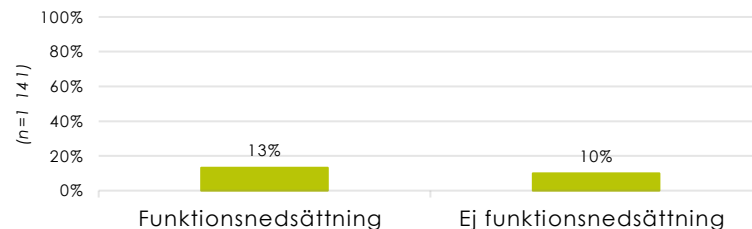
Identifierar sig som HBTQI+

Nationell minoritet

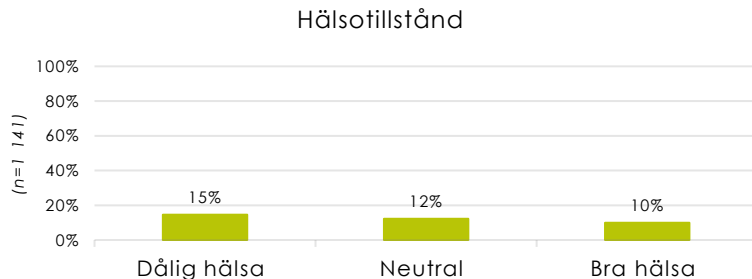
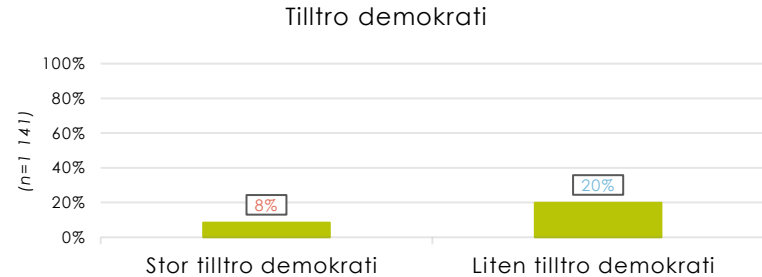
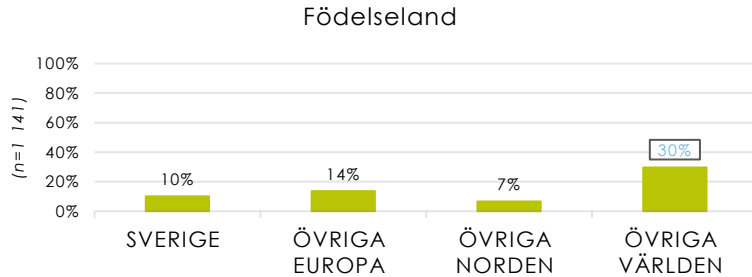

Funktionsnedsättning

Etnisk tillhörighet (2)

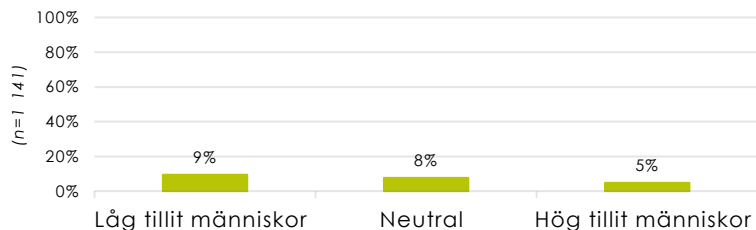
Resultaten visar även skillnader kopplade kring tilltro till demokratin i Sverige, där respondenter med liten tilltro i högre grad rapporterar upplevd diskriminering på grund av etnisk tillhörighet. Respondenter med födelseland utanför Europa svarar "ja" på frågan i större utsträckning.

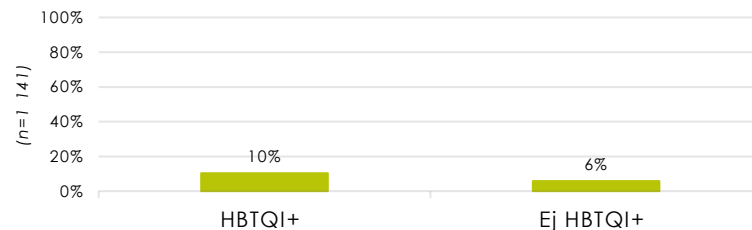
Religion eller annan trosuppfattning

Det finns inte lika tydliga skillnader i grupperna avseende upplevd diskriminering på grund av religion eller annan trosuppfattning. Respondenter som uppger tillhörighet till en nationell minoritet svarar dock något oftare "ja" på frågan.

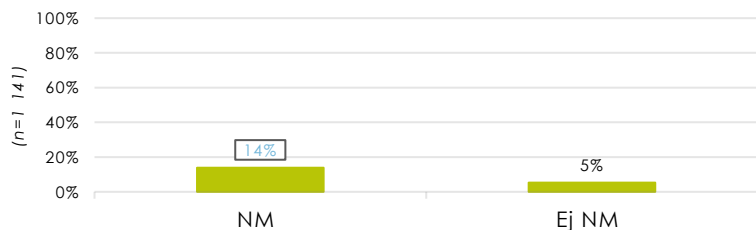
Tillit andra människor

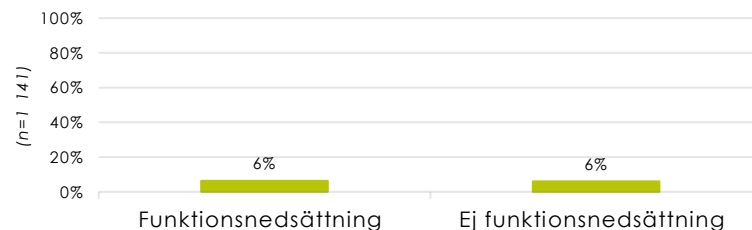
Identifierar sig som HBTQI+

Nationell minoritet

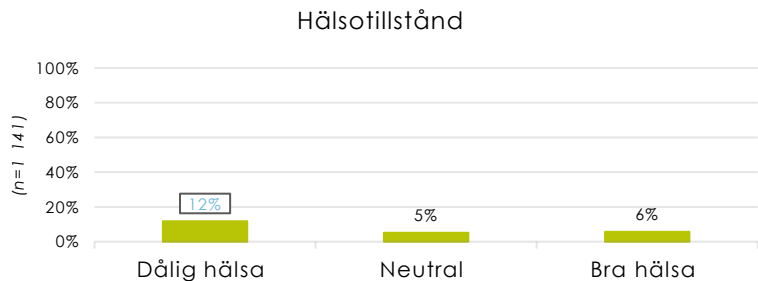
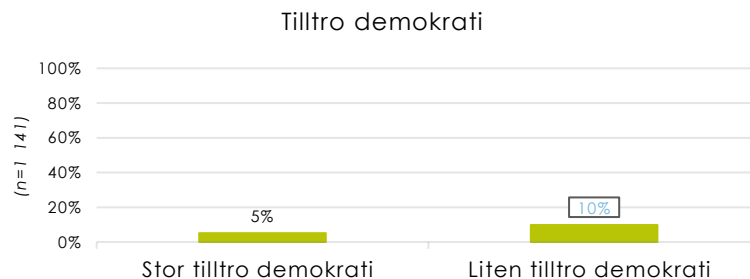
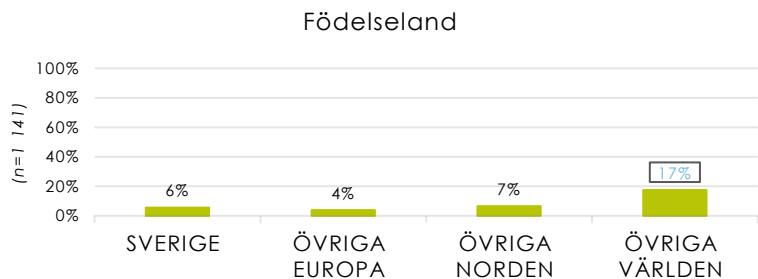

Funktionsnedsättning

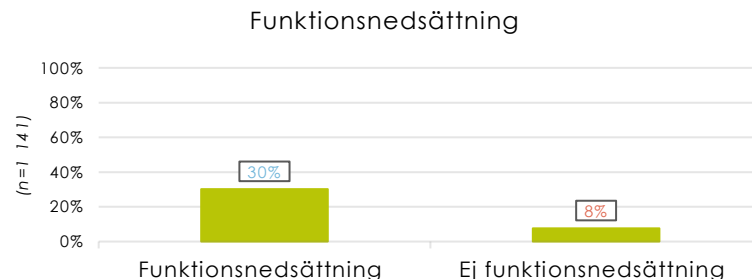
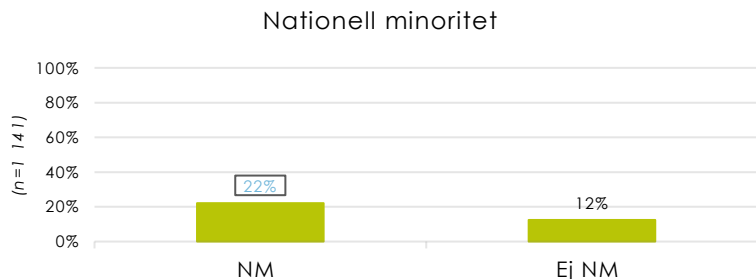
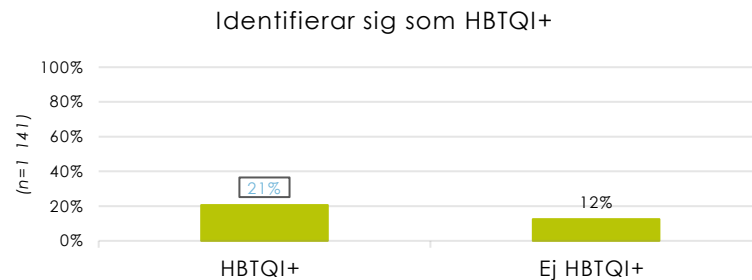
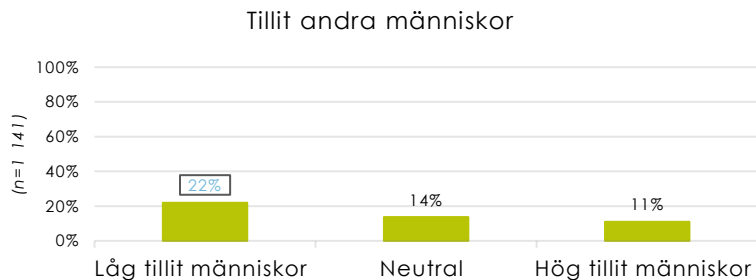
Religion eller annan trosuppfattning (2)

Skillnaderna mellan grupperna är överlag små. En något högre andel "ja"-svar kan dock noteras bland respondenter med födelseland utanför Europa.

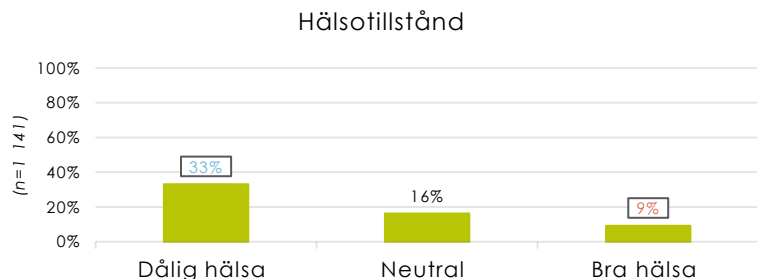
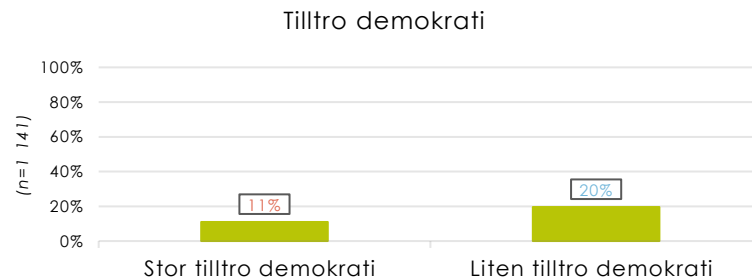
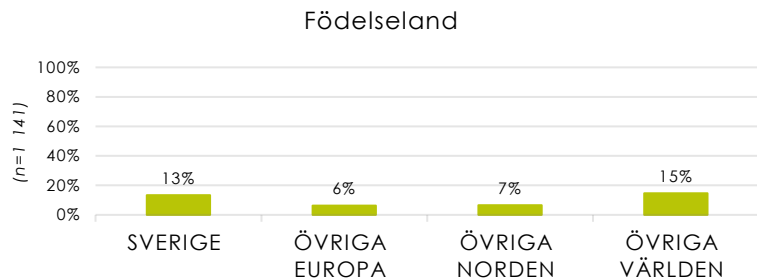
Funktionsnedsättning

Bland respondenter som uppger funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom svarar 3 av 10 att de själva, eller en nära anhörig, har upplevt diskriminering på grund av funktionsnedsättning. Som framgår av diagrammen syns skillnader mellan samtliga grupper.

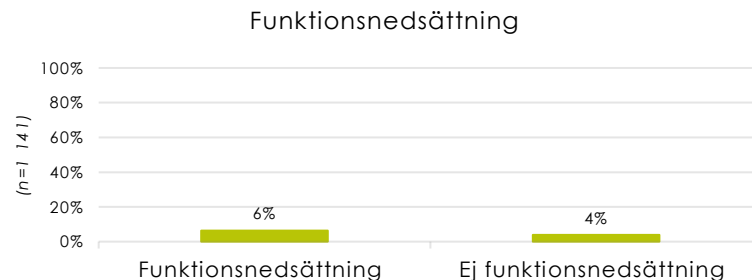
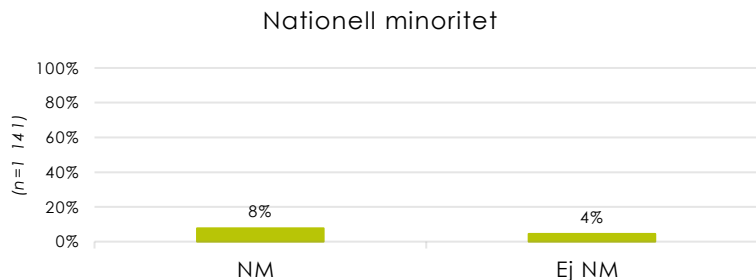
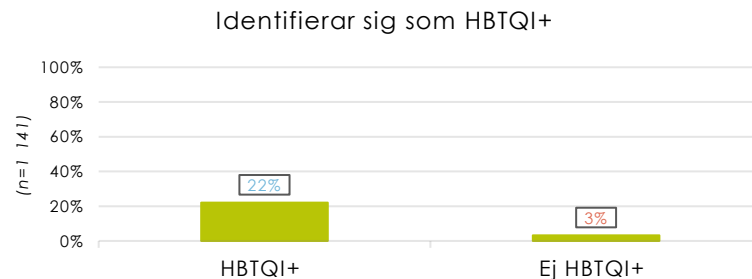
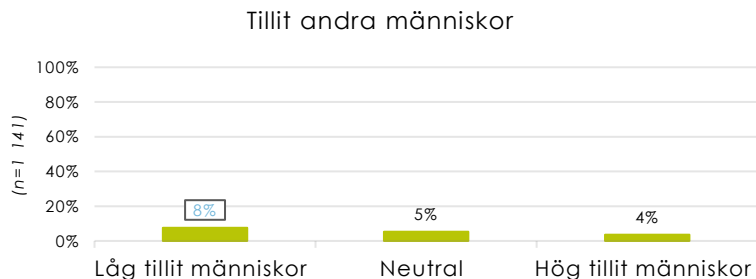
Funktionsnedsättning (2)

Skillnaderna är mest framträdande utifrån hälsotillstånd, där respondenter med dålig hälsa i högre grad uppger upplevd diskriminering. Även tilltro till demokratin uppvisar variation, medan skillnaderna mellan födelselandsgrupperna är mindre.

Sexuell läggning

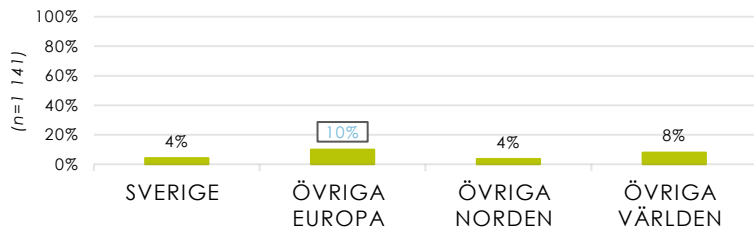
Överlag är skillnaderna mellan gruppernas andelar som svarat "ja" små. Respondenter som identifierar sig som hbtqi+ uppvisar dock en högre andel "ja"-svar än respondenter som inte identifierar sig som hbtqi+.

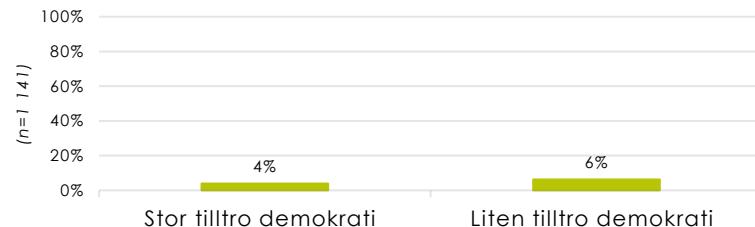
Sexuell läggning (2)

Även här är skillnaderna mellan grupperna relativt små, med låga andelar "ja-svar". Respondenter med födelseland utanför norden uppvisar dock en något högre andel som svarat "ja" på frågan om diskriminering kopplad till sexuell läggning.

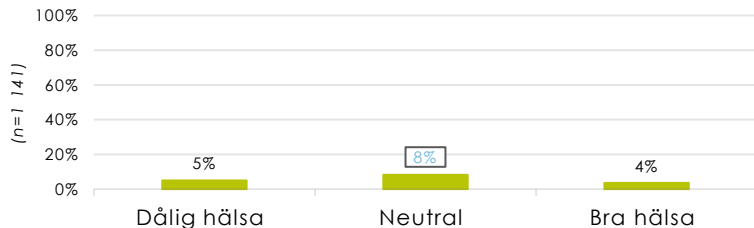
Födelseland

Tilltro demokrati

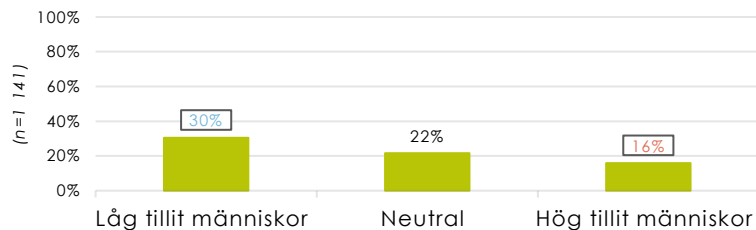
Hälsotillstånd

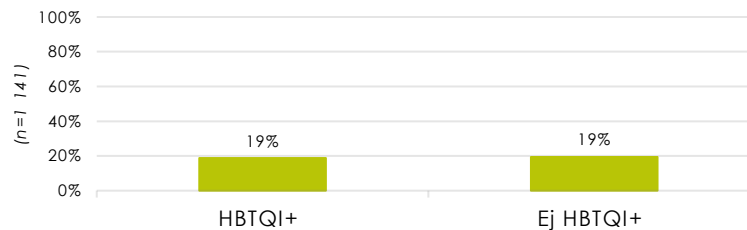
Ålder

Andelen "ja"-svar är högre i samtliga grupper jämfört med övriga diskrimineringsgrunder. Särskilt höga andelar kan noteras bland respondenter med låg mellanmänsklig tillit samt bland dem som uppger funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom, där andelen är högre än i respektive jämförelsegrupp.

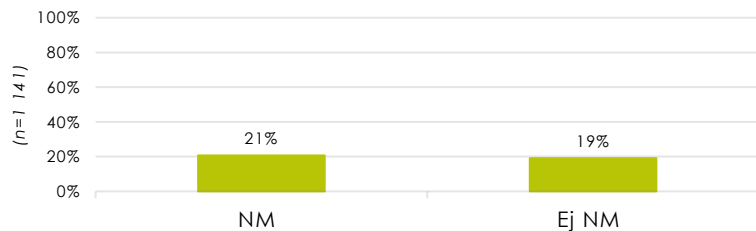
Tillit andra människor

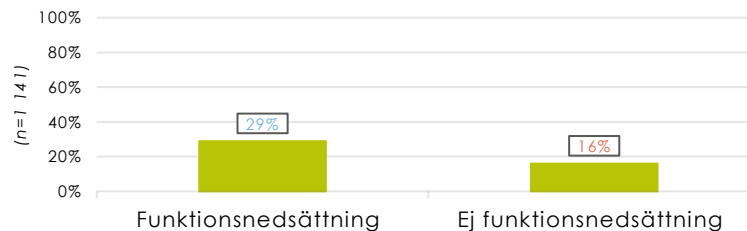
Identifierar sig som HBTQI+

Nationell minoritet

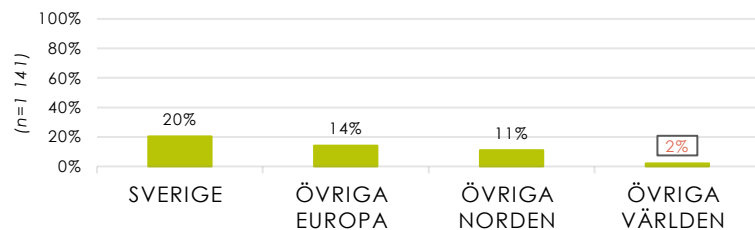
Funktionsnedsättning

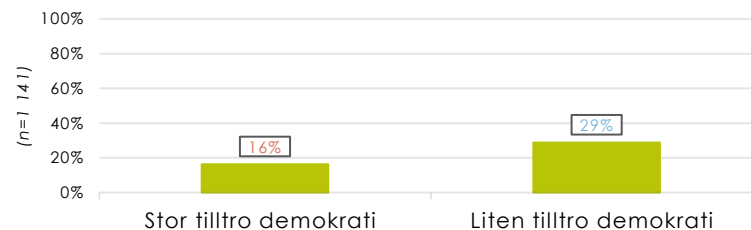
Ålder (2)

Andelen "ja"-svar är även hög i dessa grupper. Högst andel återfinns bland respondenter som uppger ett sämre nuvarande hälsotillstånd. Andelen minskar successivt i takt med att det upplevda hälsotillståndet förbättras. Relativt höga andelar kan även noteras bland respondenter med låg tilltro till demokratin i Sverige.

Födelseland

Tilltro demokrati

Hälsotillstånd

